

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 54045643/610-1960
Konu : Soru Önergeleri

18.06/2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 28.05.2014 tarihli ve 43452547-120.00-179940 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, İzmir Milletvekili Ahmet Kenan TANRIKULU'na ait 7/44029, Hatay Milletvekili Adnan Şefik ÇİRKİN'e ait 7/44030, Kocaeli Milletvekili Haydar AKAR'a ait 7/44031, Tekirdağ Milletvekili Emre KÖPRÜLÜ'ye ait 7/44032, Iğdır Milletvekili Pervin BULDAN'a ait 7/44033, Balıkesir Milletvekili Ahmet Duran BULUT'a ait 7/44034, 7/44035, 7/44036, 7/44038, Ankara Milletvekili Özcan YENİÇERİ'ye ait 7/44037, 7/44039, 7/44040, İzmir Milletvekili Mehmet Ali SUSAM'a ait 7/44041, Balıkesir Milletvekili Ayşe Nedret AKOVA'ya ait 7/44042 ve Antalya Milletvekili Gürkut ACAR'a ait 7/44043 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1- Görüş 7/44029, 7/44030, 7/44031,
7/44032, 7/44033, 7/44034, 7/44035,
7/44036, 7/44037, 7/44038, 7/44039,
7/44040, 7/44041, 7/44042, 7/44043 (23 sayfa)

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Ahmet Duran BULUT
Balıkesir Milletvekili
Esas No : 7/44035

2014 yılı yaş çay alım fiyatını kilo başına 1 lira 38 kuruş olarak açıklanmıştır. Çaya geçen yıl olduğu gibi 12 kuruş destekleme primi ödenecektir. Ülkemiz dünya çay üretiminin yüzde 5'ini gerçekleştirmektedir.

Dünyada çay üretim alanlarının yüzde 46'sının Çin, yüzde 18'inin Hindistan, yüzde 7'sini gerçekleştirmektedir.

Dünyanın bütün kıtalarında milyarlarca insan çay tüketmektedir. Bunun için önemli ve temel bir içecektir.

Ülkemizde 202 bin üretici yaklaşık 758 bin dekar alanda ortalama 1 ile 1,3 milyon ton yıllık yaş çay üretimi gerçekleştirmektedir.

Ortalama verim dekar başına bin 500 kilogramdır. Bunun tabi kalitesinin artırılması, bizim dünya pazarlarında daha etkin olmamızı sağlayacaktır.

SORU 1) Çay kalitesinin artırılarak Dünya da çay üretiminde yeterli seviyelere gelinmesi konusunda çalışmalarınız olacak mıdır?

SORU 2) Çay üretiminde desteklemelerin artırılması konusunda çalışmalarınız olacak mıdır?

CEVAP 1-2) Bakanlığımızca yaş çay üretiminde verim ve kalitenin artırılmasına yönelik önemli çalışmalar yürütülmekte ve çay üreticilerine farklı destekler sağlanmaktadır.

Yaş çay ilk kez 2003 yılında prim desteği kapsamına alınmış olup, bugüne kadar toplam 1,2 Milyar TL destek ödemesi yapılmıştır.

Kaliteli çay yaprağı temini amacıyla budamaya tabi tutulan çaylıklarda üreticilerin kayıplarını karşılamak amacıyla 1994 yılından itibaren budama tazminatı ödenmekte olup, bugüne kadar toplam 650 Milyon TL destek ödenmiştir. Budama tazminatı ödemesi 2012 yılında yapılan düzenleme ile 10 yıl daha uzatılmıştır

Ayrıca, çay üreticilerimiz; mazot, kimyevi gübre, toprak analizi, organik tarım gibi desteklerden de faydalanmaktadır.

1938 yılından beri yoğun bir şekilde tohumla tesis edilen çay plantasyon alanlarımız günümüze kadar gelen bu süreçte, yer yer ekonomik ömrünü tamamlamış verim ve ürün kalitesi düşmüş, homojen olmayan ve sürgün verme kabiliyeti gittikçe azalan çay bahçelerine dönüşmüştür. Bakanlığımızın Acil Eylem Planında yer alan "Ekonomik Ömrünü Tamamlamış Çaylık Alanlarının Rehabilitasyonu" tedbiri kapsamında gerekli çalışmalar devam etmektedir. Bu kapsamda üstün verimli olan 6 çeşit çay klonunun tescili tamamlanmıştır. Tescil edilen

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

çeşitler ve tescile aday olan çeşitlerin ıslahı ve çoğaltılması konusunda Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğümüz (ÇAYKUR) bünyesinde Doku Kültürü Laboratuvarı kurulmuştur.

Bunun yanında Dünya çay üretimi açısından önemli olan bazı ülkelere gidilerek bu ülkelerin Çay Araştırma Enstitüleri ile karşılıklı görüşmelere yapılmıştır. Özellikle çay üretim teknikleri, çay bahçelerinin yenilenmesi, verimli fidan üretimi ve temini gibi konularda tecrübeleri paylaşılmış sonuç olarak ortak çalışmalar yapmak konusunda karşılıklı mutabakata varılmıştır.

Bakanlığımızca, kaliteli çay üretimi ile ilgili; “Kalite Güvencesi Sistemi” kapsamında kaliteyi artırıcı, maliyeti düşürücü önlemler alınmaktadır.

Çay üreticilerimizin eğitimi ile ilgili olarak; her yıl yaş çay kampanyası bitiminden sonra bir sonraki yılın yaş çay kampanyası başlayıncaya kadar geçen sürede çay üretiminin yapıldığı il ve ilçelerde; budama, gübreleme ve hasat ile ilgili eğitim toplantıları düzenlenmektedir. Yaş çay alım kampanyası öncesi tüm yaş çay bölgeleri kontrol edilmek suretiyle ürün gelişimine bağlı olarak üreticilerin erken hasat yapmaları konusunda gerekli uyarılar yapılmaktadır.

Çay üretimi ile ilgili toprak analiz laboratuvarı bulunmakta olup, gerekli toprak analizleri yapılmaktadır.

Bakanlığımızca, Rize İlinde 3-4 Ekim 2011 tarihinde ilgili tüm paydaşlarla birlikte çay sektörünün içinde bulunduğu sorunlar ve çözüm önerilerinin görüşülmesiyle oluşturulan “Çay Sektörü Eylem Planı” doğrultusunda, yapılan işlemler üçer aylık dönemlerde takip edilmektedir.

Çay Sektörü Eylem Planı doğrultusunda organik çay tarım alanları ve üretici sayıları her yıl artırılarak tüm çay bahçelerinin organik tarıma dönüştürülmesi hedeflenmekte olup, organik tarıma geçişte üreticilerimiz desteklenmektedir.

Bununla birlikte, Türk çayının marka oluşturulması ile ilgili çalışmalarımız ilgili diğer kurum ve kuruluşlar, STK’lar ve özel sektör ile işbirliği içerisinde devam etmektedir.